

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin vuoden 2019 talousarvioesityksen valmisteluun liittyvästä komission ennakkoarviosta vuodelle 2019 (*budjetti; Euroopan unioni*)

Perustuslain 96 §:n 2 momentin mukaisesti lähetetään eduskunnalle yleisaineisto Euroopan unionin vuoden 2019 talousarvioesityksen valmisteluun liittyvästä komission 23 päivänä toukokuuta 2018 hyväksymästä ennakkoarviosta vuodelle 2019 ja ennakkoarviosta laadittu muistio.

Helsingissä 20 päivänä kesäkuuta 2018

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Erityisasiantuntija Mikko Hirvi

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

MUISTIO
15.6.2018

EU/2018/0465; EU/2018/1134;
EU/2018/1135

EUROOPAN KOMISSION ESITYS EUROOPAN UNIONIN YLEISEKSI TALOUSARVIOKSI VARAINHOITOVUODEKSI 2019; YLEISKATSAUS

1 Yleistä

Euroopan komissio hyväksyi 23.5.2018 vuoden 2019 Euroopan unionin talousarvioesityksen valmisteluun liittyvän ennakkoarvion vuodelle 2019 (*Statement of Estimates by the European Commission for the financial year 2019*). Kaikille virallisille kielille käännettynä talousarvioesitys julkaistaan komission ilmoituksen mukaan kokonaisuudessaan kesä-heinäkuussa, jolloin se toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Komission hyväksymän ennakkoarvion ei kuitenkaan odoteta poikkeavan sisällöllisesti varsinaisesta talousarvioesityksestä. Tämän vuoksi tässä U-kirjelmässä käytetään selkeyden vuoksi ennakkoarviosta termiä *talousarvioesitys*.

Talousarvioesitykseen liittyy myös komission 23.5.2018 hyväksymä ehdotus joustovälineen varojen käyttöönotosta (COM(2018) 280 final) otsakkeessa 3 (Turvallisuus ja kansalaisuus) rahoitettavien muuttoliikkeeseen, pakolaiskriisiin ja turvallisuuteen liittyvien menojen kattamiseksi ja otsakkeesta 1b (Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio) rahoitettavan rakenneuudistusten tukiohjelman jatkamiseksi sekä ehdotus EU:n solidaarisuusrahaston varojen käyttöönotosta ennakkomaksujen maksamiseksi vuoden 2019 talousarviosta (COM(2018) 281 final).

EU:n talousarvio jakautuu maksusitoumusmäärärahoihin (sitoumukset) ja maksumäärärahoihin (maksut). Sitoumuksia voidaan verrata valtuuksiin kuitenkin siten, että EU-budjetissa kaikki määrärahat täytyy ensin sitoa ennen kuin ne voidaan maksaa. Sitoumus on oikeudellinen velvoite tiettyjen määrärahojen maksamiseen. Sitoumuksilla ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Taloudelliset vaikutukset tulevat siinä vaiheessa, kun sitoumukset muuttuvat käytännön kassavirraksi eli maksuiksi. Maatalouden ja hallinnon osalta sitoumukset ja maksut ovat samalla tasolla. Käytännössä kaikkien muiden otsakkeiden osalta maksut konkretisoituvat myöhemmin, joskus vuosiakin sitoumusten perässä. Tästä syystä maksut ovat perinteisesti vuosibudjetissa sitoumuksia alemmalla tasolla. Kansalliset EU-maksut määräytyvät maksujen eli kassavirran perusteella.

2 Komission talousarvioesityksen pääasiallinen sisältö

Vuoden 2019 talousarvio on järjestyksessään kuudes kuluvan rahoituskehyskauden aikana ja viides eli viimeinen nykyisen komission ohjelman ja prioriteettien mukaisesti valmisteltu talousarvioesitys. Komission 2.5.2018 julkaisema ehdotus EU:n uudeksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuodesta 2021 eteenpäin ei vaikuta EU:n vuoden 2019 talousarvion valmisteluun ja se käsitellään erillään vuotuisesta talousarviomenettelystä. Maaliskuussa 2017 käynnistyneellä Iso-Britannian eroprosessilla Euroopan unionista ei myöskään ole vaikutusta vuoden 2019 talousarvioon, sillä ainakin vuoden 2020 loppuun saakka EU:n budjetin osalta toimitaan kuin Iso-Britannia olisi yhä Euroopan unionin jäsen.

Tämä U-kirjelmä perustuu englanninkieliseen yleisaineistoon komission ennakkoarviosta.

2.1 Menot

Komission vuoden 2019 talousarvion keskeisimpinä tavoitteina on investointien ja kasvun tukeminen, työllisyyden edistäminen ja uusien työpaikkojen luominen, sekä kilpailukyvyyn parantaminen. Tämä näkyy erityisesti otsakkeen 1a ohjelmiin osoitettavina määrärahoina, joihin komissio ehdottaa sitoumuksina yhteensä 22 860 miljoonaa euroa vuodelle 2019, mikä on 3,9 % enemmän kuin vuonna 2018. Otsakkeen suurimman ohjelman Horisontti2020 määrärahat kasvaisivat esimerkiksi 8,5 %. Vastaavasti EU:n koheesion (otsake 1b) ja maatalouden (otsake 2) tukeminen säilyy edelleen budjetin suurimpina menokohteina.

Toinen keskeinen painopiste EU:n talousarvioissa viime vuosina on ollut maahanmuutto ja turvallisuus. Vuoden 2019 talousarviolla pyritään edelleen parantamaan maahanmuuttoon liittyvien asioiden hoitoa niin unionin sisä- että ulkopuolellakin sekä turvaamaan unionin ulkorajojen. Talousarvioesityksessä ehdotetaan myös uusia toimia aidon ja tehokkaan turvallisuusunionin saavuttamiseksi sekä unionin pelastuspalvelumekanismiin liittyviä uudistuksia.

Lisäksi talousarvioesityksessä panostetaan ilmastonmuutoksen torjuntaan liittyviin toimiin, joihin komissio laskee liittyvän 20,1 % vuoden 2019 talousarviosta. Komission tavoite on, että vuoteen 2020 mennessä 20 % EU:n talousarviosta käytettäisiin toimiin, joilla vastattaisiin ilmastonmuutokseen.

Vuoden 2019 talousarvioesityksen kokonaissumma sitoumuksina on rahoituskehyksen sisäpuolelle kuuluvien ohjelmien osalta 165 042,1 miljoonaa euroa (1,00 % EU:n BKTL:sta). Maksuina esityksen kokonaistaso on 148 264,0 miljoonaa euroa (0,90 % EU:n BKTL:sta). Kun mukaan lasketaan rahoituskehyksen ulkopuoliset erityisvälineet, talousarvioesityksen kokonaissumma on sitoumuksina 165 619,4 miljoonaa euroa (1,0 % EU:n BKTL:sta) ja maksuina 148 675,5 miljoonaa euroa (0,90 % EU:n BKTL:sta).

Talousarvioesityksessä kokonaistason ja rahoituskehyksen katon välinen liikkumavara ennakoiduttomien menoihin vastaamiseksi (marginaali) on maksujen osalta 19 344,7 miljoonaa euroa (pois lukien erityisvälineet) ja sitoumusten osalta 1 142,1 miljoonaa euroa.

Maksusitoumusten osalta kasvua on kaikissa otsakkeissa. Kokonaisuutena sitoumukset kasvavat 3,1 % vuoteen 2018 verrattuna. Kilpailukykytuenot (otsake 1a) kasvavat 3,9 %, koheesiomenot (otsake 1b) 2,8 %, maatalousmenot (otsake 2) 1,2 %, turvallisuus- ja kansalaisuusmenot (otsake 3) 6,7 %, ulkosuhdemenot (otsake 4) 13,1 % ja hallintomenot (otsake 5) kasvavat 3,0 % vuoteen 2018 verrattuna. Otsakkeen 4 kasvu selittyy muuttoliikkeen hallintaan liittyvillä kustannuksilla, muun muassa Turkki-fasiliteetin 2. osan rahoitusosuudella. Otsakkeen 3 nousu johtuu pääasiallisesti maahanmuuttoon ja sen hallintaan liittyvillä kustannuksilla.

Maksuina kasvavat eniten otsake 3 (+ 17,0 %), otsake 4 (+ 6,8 %), sekä otsakkeet 2 ja 5 (+ 3,0 % kumpikin). Otsakkeen 1a maksut kasvavat 1,8 % ja otsakkeen 1b 1,1 %. Kokonaisuutena maksut kasvavat 2,7 % vuoteen 2018 verrattuna. Otsakkeen 3 ohjelmien toimeenpano oli alhaisella tasolla vuonna 2018, mikä näkyi myös maksumäärärahojen budjetoinnissa viime vuonna. Maksuennusteiden taso on kuitenkin kasvanut viime vuodesta, joten komissio on vastaavasti nostanut otsakkeen 3 maksumäärärahojen tasoa. Otsakkeen 4 maksumäärärahojen

suurehko kasvu selittyy Turkki-fasiliteetin toisen osan maksujen painottumisesta vuodelle 2019.

Talousarvioesitys sisältää sitoumusten kokonaisliikkumavaran käyttöönottamisesta otsakkeiden 1b ja 4 alla (1 349,5 miljoonaa euroa sitoumuksina). Lisäksi komission esitys sisältää joustovälineen käyttöönoton otsakkeiden 1b ja 3 alla (965,5 miljoonaa euroa sitoumuksina, 899,7 miljoonaa euroa maksuina). Komission ehdotus käyttää joustovälinettä 38,1 miljoonaa euroa myös otsakkeen 1b rakenneuudistusten tukiohjelman vahvistamiseen ei vastaa neuvoston asiasta saavuttamaa yleisnäkemyistä¹ (Coreper 2.5.), jonka mukaan ehdotettu lisäys tulisi rahoittaa uudelleen kohdentamalla olemassa olevia määrärahoja otsakkeessa 2 sekä käyttämällä sitoumusten kokonaisliikkumavaraa.

Alla komission talousarvioesityksen yhteydessä esittämä taulukko sitoumusten ja maksujen kehittämisestä otsakkeittain varainhoitovuosina 2018—2019. Vuoden 2018 luvut sisältävät lisätalousarviot 1/2018 ja 2/2018 sekä lisätalousarvioesityksen 3/2018.

¹ ST 8271/18

U 39/2018 vp

Taulukko 1: Talousarvioesitys 2019

Talousarvioesitys 2019

Makсутous- (MSM) ja maksuäärävara (MM) milj. euroa käyvin hinnoin

	Talousarvio 2018 (ml. LTA 1 ja LTAE:t 2 ja 3)		Talousarvioesitys 2019		Osuus talousarvioesityksestä 2019 (%)		Ero 2019-2018		Ero 2019/2018 (%)	
	(1)		(2)		(3)		(2-1)		(2/1)	
	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM	MSM	MM
1. Älykäs ja osallistava kasvu	77 533,7	66 624,5	79 973,4	67 517,9	48,3%	45,4%	2 439,7	893,5	3,1%	1,3%
josta sitoumusten kokonaisliikkumavara	1 113,7		233,3							
Rahoituskehityksen katto	76									
Liikkumavara	420,0		79 924,0							
	0,0		222,0							
josta 1a Kasvu ja työllisyystä edistävä kilpailukyky	22 001,5	20 097,2	22 860,0	20 467,2	13,8%	13,8%	858,5	370,0	3,9%	1,8%
josta sitoumusten kokonaisliikkumavara	762,5		0,0							
Rahoituskehityksen katto	21 239,0		23 082,0							
Liikkumavara	0,0		222,0							
josta 1b Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio	55 532,2	46 527,3	57 113,4	47 050,8	34,5%	31,6%	1 581,2	523,5	2,8%	1,1%
josta joustovalineista	0,0		38,1							
josta sitoumusten kokonaisliikkumavara	351,2		233,3							
Rahoituskehityksen katto	55 181,0		56 842,0							
Liikkumavara	0,0		0,0							
2. Kestävä kasvu luonnonvarat	59 285,3	56 083,8	59 999,1	57 790,4	36,2%	38,9 %	713,8	1 706,6	1,2 %	3,0 %
Rahoituskehityksen katto	60 267,0		60 344,0	0						
Liikkumavara	981,7		344,9							
josta Euroopan maatalouden tukirahasto (EAGF) – markkinoihin liittyvät menot ja suorat tuet	43 234,5	43 188,7	43 613,4	43 537,9	26,3%	29,3%	378,9	349,2	0,9%	0,8%
3. Turvallisuus ja kansalaisuus	3 493,2	2 980,7	3 728,5	3 486,4	2,3 %	2,3 %	235,3	505,7	6,7%	17,0%
josta joustovalineista	837,2		927,5							
Rahoituskehityksen katto	2 656,0		2 801,0							
Liikkumavara	0,0		0,0							
4. Globaali Eurooppa	10 068,8	8 906,1	11 384,2	9 508,4	6,9 %	6,4 %	1 315,3	602,3	13,1%	6,8%
josta sitoumusten kokonaisliikkumavara	243,8		1 116,2							
Rahoituskehityksen katto	9 825,0		10 268,0							
Liikkumavara	0,0		0,0							
5. Hallinto	9 665,5	9 666,3	9 956,9	9 960,9	6,0 %	6,7 %	291,4	294,6	3,0 %	3,0 %
Rahoituskehityksen katto	10 346,0		10 786,0							
josta hyvitetään ennakoimattomiin menoihin varattua liikkumavaraa	-318,0		-253,9							
Liikkumavara	362,5		575,2							
josta instituutioiden hallintokustannukset	7 579,9	7 580,7	7 755,3	7 759,3	4,7%	5,2%	175,4	178,6	2,3%	2,4%
Määrärahat yht. otsakkeet 1-5	160 046,6	144 261,4	165 042,1	148 264,0	99,7%	99,7%	4 995,5	4 002,6	3,1%	2,8%
josta joustovalineilla	837,2	678,3	965,6	899,7						
josta sitoumusten kokonaisliikkumavara	1 357,5		1 349,5							
Rahoituskehityksen katto	159 514,0	154 565,0	164 123,0	166 709,0						
josta hyvitetään ennakoimattomien menoihin varattua liikkumavaraa	318,0	0,0	-253,9	0,0						
Liikkumavara	1 344,2	10 982,0	1 142,1	19 344,7						
Menot % BKTL:sta	1,02 %	0,92 %	1,00 %	0,90 %						
Muut erityisvälineet	664,5	517,2	577,2	411,5	0,3%	0,3%	-87,3	-105,7	-13,1%	-20,4%
Yhteensä kaikki	160 711,2	144 778,6	165 619,4	148 675,5	100,0%	100,0%	4 908,2	3 896,8	3,1%	2,7%
Liikkumavara maksukaton alla (kun erityisvälineet sisällä)		9 786,4		18 033,5						
Menot % BKTL:ista	1,02 %	0,92 %	1,00 %	0,90 %						

Seuraavassa käydään läpi esityksen sisältöä otsakkeittain keskittyen otsakkeiden sisällä keskeisiin kokonaisuuksiin.

Otsake 1 a: Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky

Tähän otsakkeeseen sijoittuu komission keskeisiä prioriteettialoja, kuten tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti2020, EU:n koulutuksen, nuorison ja urheilun ohjelma Erasmus+ sekä investointeja tukeva Euroopan Strategisten investointien rahasto (ESIR). Lisäksi otsakkeen muita isoja ohjelmia ovat Euroopan laajuiset energia-, liikenne- ja televiestintäverkot (Verkkojen Eurooppa -väline); yritysten kehittäminen sekä suuret infrastruktuurihankkeet (mm. ITER ja Galileo). Otsakkeessa on myös komission uudempia aloitteita, kuten Euroopan solidaarisuusjoukot, Wifi4EU-aloite sekä Euroopan puolustusteollinen kehittämisohjelma (EDIDP), joiden odotetaan siirtyvän viimeistään ensi vuonna täyteen täytäntöönpanoon.

Komission talousarvioesityksessä vuodelle 2019 otsakkeessa 1a näkyy erityisesti komission painotus investointeihin ja Euroopan talouden vahvistamiseen. Esimerkiksi Erasmus+ ohjelman määrärahat kasvaisivat komission ehdotuksessa sitoumuksissa 10,4 % ja maksuissa 12,5 %. Samoin komissio esittää kasvua Verkkojen Eurooppa -välineelle sitoumuksissa 36,4 % ja maksuissa 11,7 %. Otsakkeen isoimman ohjelman Horisontti2020 määrärahat kasvavat sitoumuksissa 8,5 % ja maksuissa 0,4 %. Horisontti2020 ohjelman kokonaismäärärahat ovat sitoumusten osalta 12 161,5 miljoonaa euroa ja maksuina 10 941,8 miljoonaa euroa. Horisontin määrärahat muodostavat yli 50 % koko otsakkeen määrärahoista.

ESIR:n osalta sen toimeenpano ja takuurahaston rahoitus ovat käynnissä suunnitellusti. Vuoden 2019 talousarvioesityksen osalta tämä tarkoittaa edellisvuosia pienempiä sitoumuksia ja maksuja EU:n talousarviosta. Komissio esittää ESIR:n takuurahastoon ensi vuodelle noin 187 miljoonaa euroa sitoumuksina, mikä on 90,8 % pienempi edellisvuoteen verrattuna, jolloin takuurahastoa vielä rahoitettiin noin 2 miljardilla. Maksuina muutosta on noin 656 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa noin 1 172 miljoonan euron maksuja edellisvuoden 1 828 miljoonan euron sijaan. Vähennystä on siten 35,9 %.

Kokonaisuutena sitoumusten osalta otsakkeessa 1a on kasvua 3,9 %, ja maksuissa 1,8 %. Komissio esittää otsakkeen kokonaistasoksi yhteensä 22 860 miljoonaa euroa sitoumuksina ja 20 467,2 miljoonaa euroa maksuina. Otsakkeen sitoumusten liikkumavaraksi jää 222 miljoonaa euroa. Tarkemmat ohjelmakohtaiset sitoumusmäärärahatiedot on esitetty alla olevassa taulukossa pyöristetyin luvuin.

Otsake 1a. Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%-osuus	%
Suuret infrastruktuurihankkeet	1 956,4	8,6 %	7,8 %
Ydinlaitosten turvallisuus ja purku	143,9	0,6 %	2,0 %
Euroopan Strategisten investointien rahasto (ESIR)	186,9	0,8 %	-90,8 %
Horisontti 2020	12 161,5	53,2 %	8,5 %

U 39/2018 vp

Euratom tutkimus ja koulutus ohjelma	373,6	1,6 %	5,0 %
Yritysten kilpailukyky (COSME)	362,2	1,6 %	2,3 %
Koulutus, harjoittelu, ja urheilu (Erasmus+)	2 554,5	11,2 %	10,4 %
Työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskeva ohjelma (EaSI)	129,8	0,6 %	-1,5 %
Tulli, Fiscalis ja Petosten torjunta	135,2	0,6 %	0,1 %
Verkkojen Eurooppa -väline (CEF)	3 750,0	16,4 %	36,4 %
Energia projektit talouden toipumisen vauhdittamiseksi (EERP)	p.m.	p.m.	0,0 %
Euroopan solidaarisuusjoukot	103,1	0,5 %	141,1 %
Euroopan puolustusteollinen kehittämisohjelma (EDIDP)	245,0	1,1 %	-
Muut toimet ja ohjelmat	194,2	0,8 %	10,0 %
Komission oman toimivallan ja erityisen toimivallan perusteella rahoitetut toimet	130,6	0,6 %	1,3 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	25,0	0,1 %	-72,7 %
Hajautetut virastot	408,0	1,8 %	29,1 %
Yhteensä	22 860,0	100 %	3,9 %
<i>Rahoituskehityksen katto</i>	<i>23 082,0</i>		
<i>Liikkumavara</i>	<i>222,0</i>		

Otsake 1 b: Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio

Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikalla pyritään kaventamaan EU:n eri alueiden ja jäsenvaltioiden kehityseroja sekä edistämään koheesiota. Tavoitteena on edistää kilpailukykyä ja kestäväää kasvua sekä uudistaa taloudellisia ja sosiaalisia rakenteita. Tämän alaotsakkeen tukea saavat erityisesti heikoimmin kehittyneet alueet ja maat.

EU:n koheesiopolitiikka perustuu kolmeen rakennerahastoon (Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto ja koheesiorahasto). Tuen myöntäminen edellyttää kansallisen julkisen rahoituksen ja yksityisen rahoituksen panostusta. EU:n koheesiopolitiikkaa toteutetaan rakennerahasto-ohjelmien avulla. Ohjelmat ja niiden tavoitteet on laadittu kansallisten ja alueellisten viranomaisten sekä Euroopan komission keskinäisenä yhteistyönä.

Vuoden 2019 talousarvioesityksellä pyritään tukemaan työllisyyttä ja luomaan työpaikkoja nuorille sekä vauhdittamaan kasvua ja strategisia investointeja. Komission mukaan koheesiopolitiikan vuosien 2014—2020 ohjelmat ovat yhä täydessä vauhdissa vuonna 2019. Niitä varten talousarvioesityksessä esitetään rakennetoimiin 57 113,4 milj. euroa sitoumuksina ja 47 050,8 milj. euroa maksuina. Sitoumukset kasvavat 2,8 % ja maksut 1,1 %.

Komissio esittää käytettäväksi koheesiopolitiikkaan tarkoitettut sitoumukset täysimääräisesti. Konvergenssitavoitteen osuus kaikista otsakkeen sitoumuksista on 48,8 % ja koheesiorahaston osuus on 17,1 %.

Rakenne- ja koheesiorahastomenot kattavat kaikista talousarvion sitoumuksista 34,5 %. Maksujen osuus kaikista maksatuksista talousarvioesityksessä on 31,6 %. Komission esityksessä sitoumuksia esitetään varattavaksi Verkkojen Eurooppa -välineen tukeen 1 700,4 milj. euroa (kasvua 2,7 %) ja vähävaraisten apuun 567,8 milj. euroa (kasvua 2,0 %).

Komissio esittää 233,3 milj. euron lisärahoitusta nuorisotyöllisyysaloitetta varten nuorten tukemiseksi alueilla, joilla nuorisotyöttömyys on erityisen suurta. Määrää on tarkoitus täydentää vastaavan suuruusella rahoituksella Euroopan sosiaalirahastosta. Komissio esittää uusien aloitteiden tukemisen osalta 40 milj. euroa rakenneuudistusten tukiohjelman jatkamiseen.

Otsake 1b. Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen koheesio	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%- osuus	%
Rakennerahastot	52 357,5	91,7	3,1
– Alueellinen konvergenssi	27 875,2	48,8	3,2
– Siirtymäalueet	5 848,7	10,2	1,9
– Kilpailukyky; kehittyneet alueet	8 648,9	15,1	2,6
– Harvaan asutut ym. alueet	231,0	0,4	2,0
– Koheesiorahasto	9 753,6	17,1	3,8
Verkkojen Eurooppa – väline (CEF)	1 700,4	3,0	2,7
Euroopan alueellinen yhteistyö	1 973,0	3,5	2,0
Tekninen apu ja innovaatiotoimet	281,4	0,5	22,2
Nuorisotyöttömyysaloite	233,4	0,4	-33,3
Vähävaraisten tuki	567,8	1,0	2,0
Pilottiprojektit ja valmistavat toimet	p.m.	-	-100,0
Yhteensä	57 113,4		2,8
- josta sitoumusten kokonaisliikkumavarasta	233,3		
- josta joustovälineestä	38,1		
Rahoituskehityksen katto	56 842,0		
Liikkumavara	-		

Otsake 2: Kestävä kasvu: luonnonvarat

Otsake 2 sisältää yhteisen maatalouspolitiikan menot, maaseudun kehittämismenot, yhteisen kalastuspolitiikan menot sekä eräät ympäristö- ja ilmastotoimien menot.

Yleisen maatalouspolitiikan (CAP) tavoitteet rahoituskehyskaudella 2014—2020 ovat elinkykyisen ruoan tuotannon edistäminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja EU:n maaseutualuei-

den tasapainoinen alueellinen kehitys. Maataloustukirahaston rahoitus (pilari 1) liittyy markkinoihin ja suoriin tukiin ja maaseuturahaston rahoitus (pilari 2) maaseudun kehittämiseen.

Poiketen edellisten vuosien markkinatilanteista, vuodelta 2019 odotetaan paluuta normaaliin. Vaikka kehyskauden ensimmäisinä vuosina oli hankaluuksia suorien tukien maksatusten osalta vuosina 2017 ja 2018 tilanne on parantunut huomattavasti. Näiden vuosien täytäntöönpanon onnistuessa suunnitelmien mukaisesti voidaan odottaa vuoden 2019 osalta korkeaa täytäntöönpanoa. Maatalouden kehittämisrahaston kohdalla ollaan täytäntöönpanon osalta jo täydessä vauhdissa ja maksatusmäärärahoja korotetaan vuoden 2018 tasosta. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston osalta kehyskauden ensimmäisinä vuosina on ollut vaikeuksia ohjelmien käynnistämisen osalta. Kuitenkin vuoden 2019 osalta odotetaan rahoituksen kiihtyvän kauden loppua kohden. Life-ohjelman osalta väliarvion perusteella ohjelmassa panostetaan entistä enemmän biodiversiteetin lisäämiseen. Euroopan ympäristövirastolle odotetaan osoitettujen tehtävien lisääntyvän muun muassa ympäristövalvonnan ja –raportoinnin osalta ja raskaiden ajoneuvojen hiilidioksidipäästöjen todentamisesta. Näistä uusista tehtävistä johtuen hajautettujen virastojen määrärahoihin esitetään 4,4 miljoonan euron korotusta.

Komissio esittää otsakkeen 2 sitoumusten kokonaistasoksi yhteensä 59 999,1 miljoonaa euroa, joka on noin 1,2 % enemmän kuin vuonna 2018. Otsakkeen liikkumavaraksi jäisi siten 344,9 miljoonaa euroa. Käyttötarkoitukseen sidottua tuloja odotetaan vuodelle 2019 kertyvän yhteensä noin 549,1 miljoonaa euroa, joka on noin 926,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2018.

Sitoumusten osalta maatalouden tukirahaston menoihin esitetään 43 613,4 miljoonaa euroa (kasvua + 0,9 %) ja maaseudun kehittämiseen 14 687,3 miljoonaa euroa (kasvua + 2,1 %). Maksusmäärärahoja maatalouden tukirahastoon on osoitettu 43 537,9 miljoonaa euroa (kasvua + 0,8 %) ja maaseudun kehittämiseen 13 131,0 miljoonaa euroa (kasvua + 10,8 %). Meri- ja kalatalousrahastojen sekä kansainvälisten sopimusten toimeen panon sitoumusmäärärahoiksi ehdotetaan yhteensä 1 083,0 miljoonaa euroa (kasvua + 0,8 %) ja ympäristö- ja ilmastotoimien (LIFE) osalta 544,1 miljoonaa euroa (kasvua + 6,0 %).

Maatalousalan kriisivaraukseen esitetään määrärahasi 468,7 miljoonaa euroa, joka vasta lähes vuoden 2018 esityksen mukaista 459,5 miljoonaa euroa. Komission arvion mukaan vuonna 2019 tarve maatalousmarkkinoiden interventiorahastolle ei tule olemaan niin merkittävä kuin vuonna 2017.

Esityksen mukaan sitoumukset jakautuvat seuraavasti:

Otsake 2. Kestävä kasvu: luonnonvarat	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%-osuus	%
Maataloustukirahasto - markkinatuet ja suorat tuet	43 613,4	72,7 %	0,9 %
Maaseuturahasto - maaseudun kehittäminen	14 687,3	24,5 %	2,1 %

U 39/2018 vp

Euroopan meri- ja kalatalousrahasto, kestävästä kalastusta koskevat kumppanuussopimukset, alueelliset kalastuksenhoitojärjestöt ja muut kansainväliset järjestöt	1 083,0	1,8 %	0,8 %
Ympäristö- ja ilmastotoimet (Life)	554,1	0,9 %	6,0 %
Komission oman toimivallan ja erityisen toimivallan perusteella rahoitetut toimet	p.m.	0,0 %	0,0 %
Muut toimet	p.m.	0,0 %	0,0 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	p.m.	0,0 %	-100,0 %
Hajautetut virastot	61,3	0,1 %	7,7 %
Yhteensä	59 999,1	100,0 %	1,2 %
<i>Rahoituskehysten katto</i>	<i>60 344,0</i>		
<i>Liikkumavara</i>	<i>344,9</i>		

Otsake 3: Turvallisuus ja kansalaisuus

Otsakkeen 3 määrärahojen tavoitteena on vahvistaa politiikkatoimia unionin vapauden, oikeuden ja turvallisuuden edistämiseksi. Muuttoliikkeen hallintaan liittyvät toimet sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden vastaiset toimet sekä perusoikeuksien ja oikeudellisen yhteistyön edistäminen lukeutuvat tämän otsakkeen alaisiin ohjelmiin.

Komissio esittää otsakkeen kokonaistasoksi yhteensä 3 728,5 miljoonaa euroa sitoumuksina ja 3 486,4 miljoonaa euroa maksuina. Vuoteen 2018 verrattuna otsakkeen sitoumukset kasvaisivat 6,7 % ja maksut 17,0 %. Suurehko maksujen kasvu edelliseen vuoteen verrattuna selittyy eräiden ohjelmien toimeenpanon hitaudella vuonna 2017, mikä johti alhaiseen maksujen budjetointiin vuodelle 2018. Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) kasvu 55,9 % vuoteen 2018 verrattuna selittyy komission varautumisella uudistetun Dublin-säännösten voimaantuloon, johon on rahoitussuunnitelmassa varattu 460 miljoonaa euroa. Lisäksi rahastosta on varattu rahoittamaan Kreikkaa muuttoliikkeeseen liittyvissä kustannuksissa 175 miljoonalla eurolla. Tämä liittyy osaltaan ”Hätätilanteen tuen antaminen unionin sisällä” -ohjelman pienentämiseen ja sen puitteissa rahoitettujen toimien kattamiseen tulevaisuudessa AMIF:sta. Kaikkiaan sääntelemättömän muuttoliikkeen hallintaan, EU:n ulkorajojen suojaamiseen sekä EU:n sisäisen turvallisuuden edistämiseen tarkoitettuihin toimiin komissio arvioi käytettävän vuonna 2019 yhteensä noin 2 200 miljoonaa euroa. EU:n pelastuspalvelumekanismin uudistamiseen on varattu 149,6 miljoonaa euroa.

Komission esitys otsakkeen 3 kokonaistasoksi sitoumusten osalta on 927,5 miljoonaa euroa yli otsakkeen maksukaton, minkä vuoksi komissio ehdottaa joustovälineen käyttöönottoa vuodelle 2019 vastaavalla summalla.

Esityksen mukaan sitoumukset jakautuvat eri ohjelmiin seuraavasti:

Otsake 3. Turvallisuus ja kansalaisuus	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%-osuus	%
Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisra- hasto	1 120,8	30,1	55,9 %
Sisäisen turvallisuuden rahasto	528,5	14,2	-26,6 %
IT-järjestelmät	0,1	0,0	-99,6 %
Oikeus	44,6	1,2	-5,4 %
Oikeudet ja kansalaisuus	65,7	1,8	3,7 %
Pelastuspalvelu	149,6	4,0	349,8 %
Kansalaisten Eurooppa	28,7	0,8	4,1 %
Ruokaturva	297,7	8,0	6,3 %
Terveys	68,3	1,8	2,9 %
Kuluttajansuoja	29,3	0,8	4,6 %
Luova Eurooppa	241,8	6,5	5,0 %
Hätätilanteen tuen antaminen unionin sisällä	0,3	0,0	-99,99 %
Muut ohjelmat	p.m.	0,0	0,0
Komission oman toimivallan ja erityisen toimivallan perusteella rahoitetut toimet	102,8	2,8	4,1 %
Pilottiprojektit ja valmistelevat toimet	p.m.	0,0	-100,0 %
Hajautetut virastot	1 050,4	28,2	11,7 %
Yhteensä	3 728,5	100,0 %	6,7 %
- josta joustovälineestä	927,5		
Rahoituskehysten katto	2 801,0		
Liikkumavara	0,0		

Otsake 4: Globaali Eurooppa

EU:n ulkoisella toiminnalla pyritään edistämään demokratiaa, rauhaa, solidaarisuutta, vakautta sekä vähentämään köyhyyttä investoimalla unionin naapurivaltioihin ja tukemalla EU-jäsenyyttä valmistelevia maita, sekä edistämällä EU:n perusarvoja maailmanlaajuisesti. Komissio esittää otsakkeen sitoumuksiin 11 384,2 miljoonaa euroa, mikä merkitsee 13,1 % nousua vuoteen 2018 verrattuna. Maksujen määräksi esitetään 9 508,4 miljoonaa euroa, missä olisi 6,8 % nousua vuoteen 2018. Komission esitys on 1 116,2 miljoonaa euroa yli otsakkeen maksukaton, minkä kattamiseksi komissio ehdottaa käytettäväksi sitoumusten kokonaisliikkumavaraa vastaavalla summalla.

Otsakkeen 4 maksusitoumusten nousu johtuu pääasiassa liittymistä valmistelevan välineen (IPA II) ja humanitaarisen avun (HUMA) vahvistamisesta EU:n budjetista vuonna 2019 maksettavan Turkki-fasiliteetin toisen osan rahoittamiseksi. Turkki-fasiliteetin toisen osan rahoitusosuus EU:n budjetista vuonna 2019 on 1 450 miljoonaa euroa. Humanitaarisen avun ohjel-

U 39/2018 vp

man sitoumukset kasvavat 52,2 % 1 651,8 miljoonaan euroon ja sen osuus otsakkeen 4 sitoumuksista on 14,5 %.

Kolmen suurimman politiikkainstrumentin 1.) liittymistä valmisteleva väline (IPA II), 2.) eurooppalainen naapuruusinstrumentti (ENI) sekä 3.) kehitysyhteistyöinstrumentti (DCI) ehdotettu osuus koko otsakkeen menoista vuonna 2019 on kaikkiaan 72,9 % (8 300,6 milj. euroa).

Suurin osa otsakkeen 4 ohjelmista pyrkii vähentämään maahanmuuttopaineita avustamalla suoraan pakolaisia vastaanottavia maita ja yhteisöjä sekä puuttumalla maahanmuuton perimmäisiin syihin laajemmilla alkualueilla. Otsakkeen 4 eri ohjelmista onkin varattu 560 miljoonaa euroa humanitaariseen ja kehitysyhteistyöhön liittyvään tukeen Syyriassa, Jordaniassa ja Libanonissa. Tämän sitoumuksen taustalla on huhtikuussa 2018 Brysselissä pidetty toinen Syyria-konferenssi.

Esityksen mukaisesti sitoumukset jakaantuvat seuraavasti:

Otsake 4. Globaali Eurooppa	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%-osuus	%
Liittymistä valmisteleva väline (IPA II)	2 562,1	22,5	19,2
Euroopan naapuruusinstrumentti (ENI)	2 580,2	22,7	9,0
Kehitysyhteistyöinstrumentti (DCI)	3 158,3	27,7	6,1
Kumppanuusinstrumentti (PI)	154,0	1,4	9,9
Demokratia- ja ihmisoikeusinstrumentti (EIDHR)	196,7	1,7	2,0
Vakaussväline (IcSP)	376,7	3,3	1,8
Humanitaarinen apu (HUMA)	1 651,8	14,5	52,2
Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (CFSP)	334,9	2,9	2,1
Ydinturvallisuusinstrumentti (INSC)	33,6	0,3	2,0
Makrotaloudellinen apu (MFA)	42,0	0,4	-0,2
Lainatakuuvaraus (GF)	48,2	0,4	-65,0
Pelastuspalvelu	23,5	0,2	46,1
Vapaaehtoisjoukot (EUAV)	19,5	0,2	-3,9
Euroopan kestävän kehityksen rahasto	25	0,3	0
Muut ohjelmat	81,6	0,7	-2,2
Komission toteuttamat ohjelmat	75,5	0,7	1,5
Pilotti- ja valmistelevat toimet	p.m.	0	-100
Hajautetut virastot	20,5	0,2	2,2
Yhteensä	11 384,2	100,0 %	13,1
- josta sitoumusten kokonaisliikkumavarasta	1 116,2		
Rahoituskehityksen katto	10 268,0		
Liikkumavara	0,0		

Otsake 5: Hallinto

Otsakkeen 5 hallintomenot kattavat toimielinten hallintomenojen ohella eläkemenot ja Eurooppa-koulujen menot. Hajautettujen virastojen menot on sijoitettu talousarviossa asianomaisten otsakkeiden alle.

Hallintomenoihin esitetään yhteensä 9 956,9 miljoonaa euroa. Määrärahat kasvavat 3,0 % vuoteen 2018 verrattuna. Määrärahoissa ovat mukana eläkkeet ja EU:n koulut, jotka ovat eri instituutioiden yhteisiä. Eläkemenot (kaikki instituutiot) kasvavat 116,7 miljoonaa euroa (+ 6,2 %) vuodesta 2018. Eurooppa-koulujen menot pienenevät edellisestä vuodesta 0,4 %:lla jääden 192,1 miljoonaan euroon.

Otsakkeen liikkumavaraksi talousarvioesityksessä jäisi 575,2 miljoonaa euroa, kun otsakkeen rahoituskehityksen katosta vähennetään vuoden 2017 talousarvion yhteydessä 253,9 miljoonaa euroa ennakoimattomiin menoihin varatun liikkumavaran käytön vuoksi otsakkeessa 3.

Esityksen mukaan hallintomenot jakaantuvat seuraavasti:

Otsake 5. Hallinto	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%-osuus	%
Komissio	3 637,2	36,5 %	2,0 %
Muut toimielimet	4 118,1	41,4 %	2,6 %
Eläkkeet (kaikki instituutiot)	2 009,5	20,2 %	6,2 %
Eurooppa-koulut	192,1	1,9 %	-0,4 %
Yhteensä	9 956,9	100,0 %	3,1 %
<i>- josta hyvitetään ennakoimattomiin menoihin verrattua liikkumavaraa</i>	-253,9		
<i>Rahoituskehityksen katto</i>	10 786,0		
<i>Liikkumavara</i>	575,2		

Erityisvälineet

Rahoituskehysasetuksen² 2. luvussa on sovittu erityisistä rahoitusvälineistä, joilla voidaan vastata poikkeuksellisiin ja ennakoimattomiin tilanteisiin, ulkoisiin tai sisäisiin, ja jotka otetaan

² Neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 1311/2013, annettu 2 päivänä joulukuuta 2013, vuosia 2014—2020 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta (EYVL L 347, 20.12.2013, s. 884)

käyttöön tarvittaessa. Tarvittavat määrärahat on sijoitettu monivuotisessa rahoituskehyksessä sovitun kehyskaton ulkopuolelle sekä maksuissa että sitoumuksissa³.

Rahoituskehyksen ulkopuolisiin erityisrahoitusvälineisiin (häätäpuvaraus, Euroopan globalisaatiorahasto, Euroopan solidaarisuusrahasto) komissio esittää kaikkiaan sitoumuksina 577,2 miljoonaa euroa ja maksuina 411,5 miljoonaa euroa. Vuoteen 2018 verrattuna sitoumukset vähenevät 87,3 miljoonaa euroa (-13,1 %) ja maksut 105,7 miljoonaa euroa (-20,4 %). Erityisvälineiden osalta kyse on kuitenkin osin talousarvioon valmiiksi, muun muassa ennakkomaksuja varten otettavista määristä. Vuosittain mahdollisesti enimmillään käyttöön otettavista määrärahoista säädetään monivuotisesta rahoituskehyksestä annetussa asetuksessa ottaen huomioon myös n+-säännön aikaansaamat mahdollisten käyttämättömien varojen siirrot aiemmilta vuosilta.

Erityisrahoitusvälineiden sitoumukset jakautuvat seuraavasti:

Erityisvälineet (erityiset maksu- ja sitoumusmäärärahat)	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%-osuus	%
Häätäpuvaraus	351,5	60,9 %	2,0 %
Euroopan globalisaatiorahasto	175,7	30,4 %	2,0 %
Euroopan Unionin solidaarisuusrahasto	50,0	8,7 %	-66,1 %
Yhteensä	577,2	100,0 %	-13,1 %

Talousarvioesitys sisältää myös rahoituskehyksen mahdollistamien joustovälineiden käyttöönottoa. Komissio esittää, että erillisen joustovälineen avulla otetaan kokonaisuudessaan käyttöön otsakkeen 3 alla 927,5 miljoonaa euroa sitoumuksia sekä otsakkeen 1b alla 38,1 miljoonaa euroa. Maksuina komissio esittää joustovälineelle 899,7 miljoonaa euroa. Joustovälineen avulla käyttöön otettavilla määrärahoilla pyritään vastaamaan ennen kaikkea muuttoliikkeen, pakolaiskriisin ja turvallisuustekijöiden muutosten aiheuttamiin määrärahatarpeisiin otsakkeessa kolme. Otsakkeessa 1b joustovälinettä esitetään käytettäväksi rakenneuudistusten tukiohjelman vahvistamiseen. Komission ehdotus käyttää joustovälinettä 38,1 miljoonaa euroa myös otsakkeen 1b rakenneuudistusten tukiohjelman vahvistamiseen ei vastaa neuvoston asiasta saavuttamaa yleisnäkemyä (Coreper 2.5.). Neuvoston yleisnäkemys mukaan tarvittava lisärahoitus 80 miljoonaa euroa tulisi rahoittaa vuosien 2019–2020 aikana ottamalla

³ Erityisvälineiden maksujen osalta neuvostolla ja komissiolla on eriävät näkemykset siitä, mitä maksukaton tulisi sisältää: komissio katsoo, että rahoituskehyksen ulkopuolisten välineiden sekä sitoumukset että maksut ovat kehyskaton ulkopuolella. Neuvoston lopullinen kanta on vielä määrittelemätön, mutta monet jäsenvaltiot (ml Suomi) katsovat, että vaikka sitoumukset ovatkin sovitun kehyskaton ulkopuolella, tulisi yleisen maksukaton kattaa myös kaikkien kehyksen ulkopuolisten välineiden maksut.

käyttöön määrärahoja sitoumusten kokonaisliikkumavaran kautta (40 milj. euroa) sekä uudelleenkohdentamalla määrärahoja otsakkeessa 2 (40 milj. euroa).

Sitoumusten kokonaisliikkumavarasta komissio esittää käyttöönotettavaksi 1 349,5 miljoona euroa sitoumuksina otsakkeen 1b ja 4 alla. Otsakkeessa 1b tämä suunnataan jo aiemmin sovitun mukaisesti nuorisotyöllisyysaloitteeseen (233,3 milj. euroa) ja otsakkeessa neljä vastavasti muuttoliikkeen hoitoon liittyviin toimiin, ennen kaikkea Turkin pakolaisavun koordinoituvälineen (Turkki-fasiliteetti) toiseen vaiheeseen (1 116,2 milj. euroa). Edelleen ennakoiduttuihin menoihin varatun liikkumavaran käyttöä vuonna 2017 ehdotetaan hyvitetävän vuoden 2019 talousarviossa otsakkeen 5 enimmäismäärissä -253,9 miljoonaa euroa. Voimassa olevan rahoituskehysasetuksen mukaan ennakoiduttuihin menoihin varatun liikkumavaran käyttöönotolla saadut määrät on korvattava kokonaan monivuotisen rahoituskehysten yhden tai useamman otsakkeen liikkumavaroilla kuluvana varainhoitovuotena tai tulevana varainhoitovuotena.

Erillisten joustoinstrumenttien sitoumukset jakautuvat seuraavasti:

Välineet, jotka tarjoavat erityistä joustoa suhteessa kattoihin ("joustoinstrumentit")	TAE 2019		Muutos 2019/2018
	milj. euroa	%-osuus	%
Joustoväline	965,6	46,8 %	15,3 %
Sitoumusten kokonaisliikkumavara	1 349,5	11,3 %	-0,6 %
Ennakoiduttuihin menoihin varattu liikkumavara	-253,9	54,2 %	-20,2 %
Yhteensä	2 061,2	100,0 %	9,8 %

2.2 Tulot

Komission talousarvioesityksen tulojen kokonaissumma on tasapainoperiaatteen mukaisesti yhtä suuri kuin maksuäärärahojen kokonaismäärä eli 148 675,5 miljoonaa euroa. Tuloista katetaan omilla varoilla 146 771,7 miljoonaa euroa ja sekalaisilla tuloilla 1 903,8 miljoonaa euroa.

3 EU-oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin yleinen talousarvio perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 314 artiklaan. Neuvosto tekee päätöksensä määräenemmistöllä.

4 Vaikutus Suomen lainsäädäntöön, ml. Ahvenanmaan asema, ja talousarvioon

Talousarvioesityksellä ei ole välittömiä lainsäädännöllisiä vaikutuksia eikä välitöntä vaikutusta Ahvenanmaan asemaan. Taloudelliset vaikutukset otetaan huomioon vuoden 2019 kansallisessa talousarvioesityksessä. Valtioneuvoston 13.4.2018 antamassa julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2019—2022 on varauduttu 2 069 miljoonalla eurolla Suomen maksuihin

EU:lle vuonna 2019. Suomen lopulliset kustannukset selviävät myöhemmin syksyllä 2018, kun EU:n talousarviosta vuodelle 2019 on neuvoteltu lopullinen yhteisymmärrys Euroopan parlamentin ja neuvoston kesken.

5 Asian käsittely EU:ssa ja kansallinen käsittely

Komissio julkaisi Euroopan unionin vuotta 2019 koskevan talousarvioesityksen 23.5.2018. Asian käsittely aloitettiin neuvoston työryhmässä, budjettikomiteassa, 25.5. Puheenjohtajamaa Itävallan tavoitteena on, että budjettikomitea voisi äänestää neuvoston yhteisestä kannasta viimeistään 5.7. pidettävässä kokouksessa. Budjettikomiteassa saavutettu sovinto on vielä tarkoitus hyväksyä Coreper II –kokouksessa 11.7. Lopullisesti neuvoston kanta päätetään kirjallisessa menettelyssä kansallisten parlamenttien kahdeksan viikon tarkasteluajan jälkeen syyskuun alkupuolella.

Euroopan parlamentin vastuuvaliokunta on budjettivaliokunta. Vuoden 2019 talousarvion yleisesittelijänä Euroopan parlamentissa toimii italialainen Daniele Viotti (S&D). Euroopan parlamentti aloittaa vuoden 2019 talousarvioesityksen käsittelyn syyskuussa, kun neuvosto on toimittanut sille oman lopullisen kantansa. Parlamentti vahvistaa oman kantansa täysistunnossa lokakuussa 2018.

On todennäköistä, että Euroopan parlamentin kanta EU:n vuoden 2019 talousarviosta tulee eroamaan neuvoston kannasta. Tällöin kutsutaan koolle sovittelukomitea, jolla on Lissabonin sopimuksen mukaan 21 päivää aikaa päästä sopuun koko talousarviosta. Sovittelukomitean alkuun saakka komissio voi vielä oikaisukirjelmillä täydentää talousarvioesitystään. Yleensä komissio täydentääkin esitystään lokakuussa ainakin maatalousmenojen osalta.

Sovittelumenettelyn odotetaan käynnistyvän 30.10.2018, jonka aikana sovittelukomitea kokoontuu pääosin kolmikantaneuvotteluissa (trilogit). Budjettineuvoston 16.11.2018 pidettävän kokouksen yhteydessä kokoontuu sovittelukomitea, jossa neuvosto ja parlamentti neuvottelevat tavoitteenaan päästä lopullisesti yhteisymmärrykseen EU:n vuoden 2019 talousarviosta. Sovittelu-aika päättyy viimeistään 19.11.2018 ja sovittelukomitean lopputulos tulee vahvistaa molemmissa toimielimissä. Lopullinen talousarvio on selvillä joko marraskuun lopussa tai joulukuun alussa.

Valtioneuvoston kirjelmä on valmisteltu valtiovarainministeriössä ja se on hyväksytty budjetti- ja hallintojaostossa (EU 34) 7.6.2018.

6 Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto toteaa kannanottoinaan komission talousarvioesityksestä vuodelle 2019 seuraavaa.

Valtioneuvosto pitää komission talousarvioesityksen keskeisiä painopisteitä oikeansuuntaisina. Valtioneuvoston pitää tärkeänä talousarvion painopisteen siirtymistä vahvemmin tukemaan talouskasvua, työllisyyttä ja investointeja. Valtioneuvosto painottaa talousarvion kykyä vastata ennakoimattomiin menoihin sekä rahoituksen kohdentamista ajankohtaisiin tarpeisiin, kuten turvallisuus EU:ssa ja sen ulkopuolella.

Valtioneuvosto pitää keskeisenä, että vuoden 2019 talousarvio noudattaa kurinalaista budjetoitintia ja yleisesti hyvän taloushallinnon periaatteita sekä noudattaa sitoumusten ja maksujen osalta rahoituskehyksessä sovittuja maksukattoja. Maksamattomien sitoumusten kasvua tulisi hillitä. Siksi on tärkeää, että maksujen lisäksi myös sitoumusten määrä pysyy maltillisella tasolla. Eri rahoitustarpeita olisi tarvittaessa myös priorisoitava. Keskeistä on, että otsakkeisiin sisältyy riittävä liikkumavara. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan myös kehysten ulkopuolisten välineiden maksut tulisi sisällyttää maksukattoon.

Valtioneuvosto painottaa vuoden 2019 EU:n talousarvion varojen käytön vaikuttavuutta ja pohjautumista realistisille tarpeille. Valtioneuvoston mukaan rahoitusesityksissä tuleekin aina selvittää mahdollisimman pitkälle rahoituksen uudelleen kohdentamisen mahdollisuudet ja huolehtia siitä, että rahoitus toteutetaan monivuotisen rahoituskehyksen kokonaistasoa kasvatamatta.

Lisäksi hallintomenojen taso on pidettävä maltillisena ja valtioneuvoston pitää tärkeänä jatkossakin seurata EU-instituutioiden ja virastojen hallintomenojen ja henkilöstömäärän kehitystä.

Valtioneuvoston näkemyksen mukaan muuttoliike, pakolaiskriisi sekä unionin turvallisuuteen liittyvät asiat edellyttävät EU-tason rahoitustoimia useilla politiikkasektoreilla. Valtioneuvosto suhtautuukin alustavan myönteisesti komission esityksiin joustovälineen ja sitoumusten kokonaisliikkumavaran käyttöönotosta näiden toimien rahoittamiseen. Valtioneuvosto suhtautuu kuitenkin varauksellisesti komission esitykseen käyttää joustovälinettä myös rakenneuudistusten tukiohjelman rahoittamiseksi, sillä se ei vastaa neuvoston tämän hetken yleisnäkemystä asiasta.

Valtioneuvosto pyrkii edellä mainitun mukaisesti vaikuttamaan unionin menoihin ja sitä kautta myös Suomen EU-maksujen tasoon, jotta Suomen nettomaksuosuus säilyy kohtuullisena ja oikeudenmukaisena, minkä lisäksi siinä otetaan huomioon Suomen taloustilanne.

Komission talousarvioesitystä sekä esitystä joustovälineen ja sitoumusten kokonaisliikkumavaran käyttöönotosta tarkastellaan kokonaisuutena. Suomen lopulliset kannat muodostetaan lopullisen kokonaisuuden perusteella ottaen huomioon Suomen kokonaisuus.